

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08- 31

Huddinge kommun

KPMG AB

2018-10-15

Antal sidor 16

Huddinge kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-10-15

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Finansiella mål	1
1.2	Övriga iakttagelser och rekommendationer	2
1.3	Syfte och revisionsfråga	3
1.4	Avgränsning	4
1.5	Revisionskriterier	4
1.6	Ansvarig nämnd	4
1.7	Projektorganisation/granskningsansvariga	5
1.8	Metod	5
2	Resultat av granskningen	5
2.1	Anvisningar och styrdokument	5
2.2	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	6
2.2.1	Bakgrund	6
2.2.2	Finansiella mål	6
2.2.3	Verksamhetsmål	6
3	Delårsrapporten i övrigt	7
3.1	Innehåll	7
3.2	Balanskravet	8
3.3	Resultaträkning	9
3.4	Balansräkning	12
3.5	Investeringar	13
3.6	Sammanställd redovisning	13

Huddinge kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-15

1 Sammanfattning

Vi har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2018-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL (Kommunallag (2017:725)) bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Finansiella mål

Kommunen har fastställt två finansiella mål. Ett rörande budgethållning och ett avseende långsiktig balans. Målen har tidigare år uppnåtts med god marginal men försämrades under 2015 och 2016 och var åter positivt under 2017.

Baserat på det redovisade utfallet per 31 augusti och kommunens prognos för helåret 2018 bedömer vi, i linje med kommunens egen bedömning, att kommunen inte riktigt kommer att uppfylla de finansiella målen 2018 (avsnitt 3.2.2).

I delårsrapporten per 2018-08-31 kommenteras samtliga mål men det framgår inte vilka tal som ska nås för respektive mått. Däremot anges inom alla områden att arbetet löper enligt plan, löper i stort enligt plan eller löper enligt plan med vissa avvikelser. Utifrån den redogörelse som har lämnats i delårsrapporten har vi inte noterat något som motsäger att resultatet är förenligt med av fullmäktige fastställda mål (avsnitt 3.2.3).

1.2 Övriga iakttagelser och rekommendationer

Ur innehållet vill vi lyfta fram följande:

- Resultatet i delårsrapporten visar ett överskott med 85 mnkr. Exklusive exploateringsverksamhet är resultatet 51 mnkr (avsnitt 3.3).
- Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 3,9 % jämfört med samma period i fjol medan verksamhetens nettokostnader har ökat med 5,5 % (avsnitt 3.3).
- Årets prognostiserade resultat, exklusive markexploatering, uppgår till 111 mnkr och inklusive markexploatering 142 mnkr mot budgeterade 122 mnkr.
- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ger enligt prognosen ett underskott på 18,6 mnkr mot budget.
- Markexploatering uppgår vid delåret till 34 mnkr, vilket är ett underskott på 53,3 i jämförelse med budget för 2018-08-31 men i nivå med föregående år. Helårsprognosen uppgår till 31 mnkr och understiger därmed budget med 100 mnkr (avsnitt 3.3).
- På nämndnivå för perioden redovisar Gymnasienämnden ett överskott med 16,9 mnkr liksom kommunstyrelsen med 17,2 mnkr. Socialnämnden redovisar däremot ett underskott med 5,9 mnkr och Natur- och byggnadsnämnden ett underskott på 24 mnkr (avsnitt 3.3).
- Likviditeten och soliditeten har försämrats jämfört med motsvarande tidpunkt förra året (avsnitt 3.4).
- För investeringar uppges förskjutningar i tiden som orsak till att prognosen för helåret uppgår till 483 mnkr mot budgeterade 815 mnkr (avsnitt 4.5).
- Balanskravet uppnås i delåret och beräknas även uppnås för helåret (avsnitt 3.2).
- Av kommunstyrelsens delårsrapport framgår att den samlade bedömningen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning i hög utsträckning kommer att uppfyllas för året. Det ekonomiska målet för god ekonomisk hushållning bedöms inte klaras för året på grund av att resultatet inte når kommunens ekonomiska mål.

Huddinge kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-10-15

Baserat på vår översiktliga granskning gör vi följande bedömningar:

- Det har inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med god redovisningssed. Detta gäller såväl kommunens redovisning som den sammanställda redovisningen.

Väsentliga resultatpåverkande poster som skatteintäkter och statsbidrag och pensionskostnader har periodiserats i enlighet med god redovisningssed.

Vi har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2018-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorerna uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.3 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Syftet med granskningen är även att bedöma om kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting.

1.4 Avgränsning

Granskningen omfattar delårsrapporten per 2018-08-31

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL¹ och Skyrev².

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

1.5 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag, KRL.
- God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL.
- Interna regelverk och instruktioner.
- Fullmäktigebeslut.

Vi har även bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

1.6 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsen.

---

¹ Sveriges Kommuner och Landsting

² Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

1.7 Projektorganisation/granskningsansvariga

Granskningen har genomförts under ledning av Susann Eriksson, auktoriserad revisor. Rapporten är saklighetsgranskad av redovisningschef och budget- och kvalitetschef.

1.8 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive delårsrapporten.
- Intervjuer med berörda tjänstemän.
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.
- Stickprovvis avstämning och verifiering av väsentliga balansposter mot specifikationer med tillhörande underlag i den omfattning som krävs för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.
- Översiktlig analys av resultaträkningen.

2 Resultat av granskningen

2.1 Anvisningar och styrdokument

I den kommunala redovisningslagen, KRL, framgår att kommunerna ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, d v s högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

I Huddinge kommun omfattar den delårsrapport som enligt lag ska behandlas av fullmäktige perioden 1 januari – 31 augusti. Revisorerna ska uttala sig om hur resultatet i den delårsrapporten förhåller sig till av fullmäktige fastställda mål.

Därutöver upprättas även en delårsrapport över perioden 1 januari – 31 mars.

Kommentar

Kommunen uppfyller därmed lagens krav på minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

2.2 Bedömning utifrån fullmäktiges mål

2.2.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

2.2.2 Finansiella mål

Huddinge kommun har två finansiella mål för 2018. Det ena är budgethållning och det andra målet är satt med inriktning mot långsiktig hållbar ekonomisk utveckling.

För att få ett långsiktigt hållbart resultat, som bidrar till att hålla tillbaka lånefinansieringen, har kommunen satt ett mål om ett årligt överskott på lägst 2 procent av skatt och utjämning, exklusive exploateringsvinster. Enligt prognosen utgör årets resultat, exklusive exploatering, 1,9 % av skatteintäkter och utjämning. Budget och helårsprognosen beräknas därmed inte riktigt att nå målet på 2 %.

I delårsrapporten redovisar kommunen per 2018-08-31 ett resultat, exklusive markexploatering, på 51 mnkr vilket understiger budget med 26 mnkr. Prognosen på helåret visar ett underskottskott gentemot budget med 11 mnkr.

Kommentar

Enligt kommunens bedömning beräknas de finansiella målen inte riktigt uppfyllas 2018. I vår granskning har ingenting framkommit som motsäger den bedömningen.

2.2.3 Verksamhetsmål

Delårsrapporten innehåller en textmässig beskrivning samt status av verksamhetsmålen. Fem övergripande mål har fastställts för 2018:

- *Bra att leva och bo (10 delmål)*
- *Utbildning med hög kvalitet (4 delmål)*
- *Fler i jobb (3 delmål)*
- *God omsorg för individen (2 delmål)*
- *Ekosystem i balans (5 delmål)*

För att nå dessa fem mål har tre strategiska mål formulerats:

- *Attraktiv arbetsgivare (3 delmål)*
- *Sund ekonomi (2 delmål)*
- *Systematisk kvalitetsutveckling (1 delmål)*

Inget av dessa mål är objektivt mätbart i delårsbokslutet. I källförteckning till delårsrapporten redovisas de mått som används för att bedöma huruvida respektive mål uppnås. Av delårsrapporten kommenteras samtliga mål men det framgår inte vilka tal som ska nås för respektive mått. Däremot anges inom alla områden att arbetet löper enligt plan, löper i stort enligt plan eller löper enligt plan med vissa avvikelser.

Kommentar

Utifrån den redogörelse som har lämnats i delårsrapporten har vi inte noterat något som motsäger att resultatet är förenligt med av fullmäktige fastställda målen.

Rekommendationen från tidigare år kvarstår då vi rekommenderat en sammanställning där det på ett överskådligt sätt går att utläsa i delårsrapporten hur kommunen ligger till i förhållande till sina mål.

3 Delårsrapporten i övrigt

3.1 Innehåll

Enligt KRL 9:2 ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennes slut.

Syftet med RKR:s rekommendation är att ange minimikraven för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som ska tas med i delårsrapporten, och hur dessa ska värderas.

Huddinge kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-10-15

Kommentar

I delårsrapporten tillämpas oförändrade redovisningsprinciper jämfört med delårs- och årsbokslut 2017.

Väsentliga resultatpåverkande poster, såsom skatteintäkter och statsbidrag, pensionsskuld, har periodiserats i delårsbokslutet.

Vår översiktliga granskning har inte visat några väsentliga felperiodiseringar.

Vi bedömer att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen i stort sett ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Sammantaget bedömer vi att delårsrapporten följer RKR:s rekommendation 22.

3.2 Balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommuner göra en avstämning av balanskravet, vilket innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av det lagstadgade balanskravet ska nedskrivningar beaktas enligt försiktighetsprincipen, medan realisationsvinster ska räknas bort.

Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid går förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna då detta på lång sikt skulle urholka ekonomin.

Kommentar

Kommunen har inget underskott gentemot balanskravet sedan tidigare år som ska återställas. I delårsrapporten redovisas ett överskott på 85 mnkr i förhållande till balanskravet. Prognosen pekar mot ett överskott på 142 mnkr. Vår bedömning är att kommunen klarar balanskravet vid delåret och att det även bedöms uppfyllas på helåret.

3.3 Resultaträkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse för år 2018-2017:

Belopp i mnkr	Utfall 2018-08-31	Budget 2018 helår	Prognos 2018 helår	Utfall 2017-08-31	Utfall 2017-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-3 872,1	-5 769,4	-5 843,5	-3 671,5	-5 475,8
Förändring i %, jmf med utfall föregående år	5,5		6,7	3,1	
Skatteintäkter och statsbidrag	3 958,4	5 964,5	5 945,8	3 809,9	5 757,4
Förändring i %, jmf med föregående år	3,9		3,3	7,3	
Finansnetto	-1,3	57,8	39,6	53,0	70,9
Årets resultat	85,0	252,9	141,9	191,4	352,5
Årets resultat exkl markexploatering	51,0	122,0	111,0	159,9	193,5
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	97,9	95,8	97,6	95,0	93,9
Resultatmål utifrån skatteintäkter och statsbidrag (mål 2 %)	79,2	119,3	118,9	76,2	115,1

Kommentarer

Huddinge kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-10-15

Jämfört med motsvarande period 2017 är resultatet 106,4 mnkr sämre, vilket till stor del förklaras av medfinansieringen Förbifart Stockholm samt Sverigeförhandlingen spårväg. Vidare så har kommunen erhållit mer i inkomst- och kostnadsutjämningsbidrag, taxor och avgifter samt hyresintäkter har ökat, vilket förklaras av ökade hyresintäkter avseende bosättning för nyanlända samt fler inskrivna barn i skolan. Verksamhetens nettokostnader har ökat, vilket främst förklaras av ökade lönekostnader.

Finansnettot beräknas bli ett underskott mot budget med 18 mnkr.

Styrelse och nämnder prognostiserar ett överskott mot budget med 4,3 mnkr.

Exploateringsverksamheten uppgår till 34 mnkr, vilket ligger i nivå med samma period i fjol. I prognosen beräknas exploateringsverksamheten uppgå till 31 mnkr, vilket understiger budget med 100 mnkr.

Utfall för perioden och helårsprognos på nämndnivå (mnkr):

Driftredovisning per nämnd (mkr)	Utfall 2018-08-31	Ack budget 2018-08	Avvikelse mot budget	Utfall 2017-08-31	Avvikelse mot fg år	Budget helår 2018	Prognos helår 2018	Avvik prog budget 2018
Kommunstyrelsen	-320,7	-337,9	17,2	-300,8	-19,9	-518,1	-510,9	7,2
Förskolenämnden	-556,1	-573,9	17,8	-552,4	-3,7	-854,4	-837,4	17,0
Grundskolenämnden	-1 132,6	-1 152,0	19,4	094,3	-38,3	-1 718,7	-1 718,7	0,0
Gymnasienämnden	-366,6	-383,5	16,9	-354,0	-12,6	-572,4	-560,0	12,4
Socialnämnd	-702,8	-696,9	-5,9	-681,3	-21,5	-1 044,7	-1 055,2	-10,5
Äldreomsorgsnämnd	-479,5	-478,8	-0,7	-461,0	-18,5	-720,6	-711,2	9,4
Kultur- och Fritidsnämnd	-147,7	-151,1	3,4	-133,1	-14,6	-226,1	-226,3	-0,2
Natur- och byggnadsnämnd	-131,2	-107,2	-24,0	-95,7	-35,5	-161,8	-194,8	-33,0
Tillsynsnämnd	-0,3	-5,2	4,9	-2,0	1,7	-7,8	-5,8	2,0
Revision	-1,6	-2,3	0,7	-1,5	-0,1	-3,4	-3,4	0,0
Summa	-3 839,1	-3 888,8	49,7	676,1	-163,0	-5 828,0	-5 823,7	4,3

Styrelse och nämnder redovisar ett sammantaget positivt resultat på 49,7 mnkr i förhållande till budget. I prognosen för helåret väntas styrelse och nämnder redovisa ett sammantaget överskott på 4,3 mnkr i förhållande till budget.

Huddinge kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-10-15

Natur och byggnadsnämnden har en avvikelse mot budget på -24 mnkr vilket främst beror på högre kostnader för gatudrift där nämnden framförallt under vintern hade högre kostnader för snöröjning.

Socialnämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget på -5,9 mnkr. I detta ingår ökade nettokostnader för mottagande av flyktingar men efter delårsrapporten i mars fick nämnden budgetförstärkning med 32 mkr. Under andra och tredje kvartalet har kostnader tillkommit som inte kunde förutses vilket förklarar avvikelsen. Utöver flyktingmottagandet har funktionshinderområdet haft en negativ budgetavvikelse med -4 mkr. I likhet med i fjol så konstateras det i delårsrapporten att socialnämnden har stora obalanser att åtgärda.

3.4 Balansräkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse.

<i>Belopp i mnkr</i>	Kommunen		Koncernen	
	2018-08-31	2017-12-31	2018-08-31	2017-12-31
Balansomslutning	12 180,3	11 982,0	15 773,0	15 409,7
Redovisat eget kapital	4 834,5	4 749,5	5 979,3	5 790,0
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	3 128,6	3 047,2	4 273,4	4 087,7
<i>Redovisad soliditet</i>	40 %	40 %	38 %	38 %
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	26 %	25 %	27 %	27 %
Omsättningstillgångar	422,7	624,8	815,4	1 228,0
Avsättningar	1 465,9	641,0	2 182,2	1 355,6
Långfristiga skulder	3 153,9	3 830,7	4 280,5	5 013,7
Kortfristiga skulder	2 726,0	2 760,8	3 331,0	3 250,4
<i>Balanslikviditet</i>	16 %	23 %	24 %	38 %

I likhet med i fjol så periodiseras inte semesterlöneskulden korrekt i delårsbokslutet. Vi anser att resultat- och balansräkningen ska visa de resurser som förbrukats under perioden respektive den faktiska skuld som finns den sista dagen i den aktuella perioden, dvs per 31 augusti. Av det följer att semesterlöneskuldens hela förändring jämfört med 2017-12-31 ska beaktas i delårsrapporten. För att få en meningsfull avstämning mot budget måste lönekostnaderna periodiseras på samma sätt i budgeten som i utfallet.

Likviditetstalet är mycket lågt. I de flesta sammanhang brukar man utgå ifrån att omsättningstillgångarna bör vara minst lika stora som de kortfristiga skulderna, dvs likviditetstalet bör vara minst 1,0 (eller 100 procent). I Huddinge kommun finns det en uttalad strategi om att kommunen ska ha en låg likviditet och internbanken jobbar aktivt för att uppnå detta. I och med internbanken så är det alltid möjligt för kommunen att få tillgång till pengar om det skulle behövas. Den låga likviditeten bedöms därmed inte vara något problem för kommunen.

Inräknat samtliga pensionsåtaganden är soliditetstalet 16 %. Med hänsyn till kommunens expansion och kapitalbehov för finansiering av infrastruktur behövs en stark ekonomisk ställning. Resultatmålet, exklusive exploateringsresultat, har i 2018 års mål och budgets satts till 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, vilket bidrar till en förbättrad soliditet. Kommunens ekonomiska ställning är starkare än den bokförda soliditeten. I det helägda dotterbolaget finns fastigheter vars

Huddinge kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-10-15

marknadsvärde enligt årsredovisningen för 2017 översteg det bokförda värdet med ca 7 mdr.

Stor betydelse för ekonomin i form av likviditet och räntekostnader är hur stor upplåning som kommer att krävas för finansieringen av kommunens fortsatta expansion.

3.5 Investeringar

Budgeterade investeringar för 2018 uppgick till 815 mnkr. Per 31 augusti uppgår investeringarna till 163 mnkr. Prognosen för helåret 2018 pekar på 482,6 mnkr, knappt 59 % av budgeten. För KS uppges förskjutningar i tiden och statliga medfinansieringar vara förklaringen till att utfallet blir väsentligt lägre än det budgeterade. I övrigt ges inga förklaringar.

3.6 Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen ingår Hüge Bostäder AB, Huddinge Samfällsfastigheter AB, SRV Återvinning AB, Söderenergi AB och Södertörns Energi AB.

Vi har inte närmare granskat den sammanställda redovisningen.

KPMG, dag som ovan

Susann Eriksson

Auktoriserade revisorer

Andreas Endrédi

Kundansvarig